

Asia: VN/13779/2022

Tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin ja yhteisrahoitteiseen toimintaan liittyvät käytännöt

1 LAUSUNNONANTAJAN TAUSTATIEDOT

Valitse sopivin vaihtoehto

Yliopisto

2 SELVITYS

Mitä mieltä olette selvityksestä yleisesti? Liittyykö tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin tai yhteisrahoitteiseen toimintaan esimerkiksi jotakin sellaista, jota selvityksessä ei käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mitä?

Ainakin Maanpuolustuskorkeakoulussa haasteena on tietoturvakysymykset. Eli tietojen siirtäminen järjestelmästä toiseen automaattisesta voi olla haastavaa, juuri tietoturvarajoitteiden takia. Toisaalta manuaalinen tiedon siirto järjestelmästä toiseen on hidasta, aikaa vievää ja herkkä virheille.

3 ERITYISKYSYMYKSET

1. Tutkimusrahoituksen käsitteet ja niihin liittyvät menettelytavat (luku 3.1)

-

2. Kokonaiskustannusmalliin perustuva rahoittaminen (luku 3.2)

Kokonaiskustannusmallista puuttuu olennaisena osana "Kokonaistuotto"-malli.

Esimerkiksi kokonaiskustannusmallilla yliopiston väitöstutkijan kustannukset (suorat ja välilliset) lasketaan ja rahoitus perustuu tämän mallin mukaan. Mutta mallista puuttuu kokonaistuotto puoli. Eli yliopistohan saa valmistuvasta tohtorista tulospisteiden mukaan rahoitusta, samoin jokaisesta julkaistusta artikkelista, jotka nippuväitöskirjatyöhön kuuluu, tulee myös tulospisteistä samoin kuin jopa hankitusta ulkopuolisesta kilpailusta rahoituksesta. Koska vain kokonaiskustannukset huomioidaan, muttei kokonaistuottoja, on väitöstutkimuksen yleiskustannukset erittäin suuret verrattuna vanhaan malliin (esim. Suomen Akatemian yleiskustannusmalli, jossa

yleiskustannuskerroin oli luokkaa 12,5..15% eikä noin 90% kuten nykyisin). Suuret yleiskustannuskertoimet tarkoittavat käytännössä vähemmän rahoitusta varsinaiseen tutkimuksen tekemiseen.

Kokonaiskustannusmallin toinen huono puoli on budjetoinnin ja hankkeen kustannusseurannan haasteet. Rahoituksen käyttö riippuu esim. sairauspoissaoloista, lomista, muista tehtävistä, mikä voi johtaa budgeitin käytössä joko ylityksiin tai alituksiin. Isoissa hankkeissa todellinen tehollinen työaika lähenee keskimääräistä laskennallista tehollista työaika, mutta pienemmissä hankkeissa hankkeen suunnittelutarkkuus voi olla huono.

Kolmas kokonaiskustannusmallin haaste on raportoinnin kuormittavuus sekä tutkijoiden että hallinnon puolella. Voikin esittää kysymyksen, tuottaako kokonaiskustannusmalli tehokkaammin tutkimusta verrattuna vanhaan yksinkertaiseen malliin, jossa raportointi oli yksinkertaisempaa (vrt. ym. Suomen Akatemian 13,5 % yleiskustannus). Eli esim: "Kuinka monta tutkijatyövuotta paljon tutkimusta saa miljoonalla eurolla?"

3. Lainsäädännöllinen kehittäminen (luku 3.3)

-

4. Arvonlisäveron kirjanpidollinen käsittely (luku 3.4)

-

5. Tutkimus-, testaus- ja kokeiluinfrastruktuurit (luku 3.5)

-

6. Talouden käsitteet (luku 3.6)

-

7. Usean toimijan yhteistyössä toteuttamat hankkeet (luku 3.7)

-

4 VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Voitte antaa yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustusprosessin digitalisointia varten.

-

Kari Hannu

